

dinara Josicava na čest Božju i korist
duševnici i tjelešu naroda. Upravo
iz Karlova (obdinskih Motovun) piše u
28. pr. **23.** Kadno je cesarska vlast u
značila ponatu podporu za siromane u
Istri, bijahu pozvani i naši obdinski sa-
vjentici u Motovun, da se pogovore kako
bi se potrošilo onu svetu, koja bijase o-
predijeljena za mještajnu občinu Motovun.

Na predlog našeg vrednoga, sub-
dinara i savjetnika g. Stjepana Kramera
odlukači bijas: za popravak cesta i pa-
tova za Karlobu Novake 300 for., premda
je porezna občina Karloba cestama i pu-
tevi bolje obskrbljena, nego li nijesna
druga porezna občina u mještajnoj občini
Motovun. Od onih 300 for. mogao je
svakotinj konačni izdati, koji je samo
koko. Kako u svakom poslu tako i u o-
vom nije se moglo svima imati tu ljudi
koji bi bili radi mnogo zasluziti, dočim je
i takovih, koji su jedini, da se povrati pri-
je u njihove privatne posjede. Nu, kao
sto nije moguće svemu svetu namoliti
krhu, tako nije moguće svakom u svakom
poslu zadovoljiti, ali zlo čine oni,
koji dire neistinu narod, da ga smate,
pak da odatite naši narodni protivnici ko-
rijet crpe.

Obdinskim savjetnikom i zastupnikom
jest sveta dužnost brinuti se za dobro svih
občinara, nipošto za pojedinačni ili za po-
jedinačna sela na školu dragih. Toliko onim
na koje ove spada.

Neka se zakon vrši! Stavak treći (8.
bilježničkog reda propisuje:

"Službeni pecat mora sadržavati austrijskog ora, ime i prezime bilježnika,
njegovo zvanje kao c. k. notar i ime po-
krajine i njegova sjela. Zvanje kao biljež-
nik, ime pokrajina i njegova sjela, valja
navesti u onom jeziku, koji je u okružju bil-
ježnika običajni zemaljski jezik, te ako je
u tom okružju više običajnih zemaljskih
jezika, u svakom od tih jezika".

Od ovog se zakona u Istri namješteneb c. kr.
bilježnika imaju samo dva, i to onaj u
Podgradu i onaj u Voloskom, svoje služ-
bene pečete u obliku zemaljskih jezicnih, do-
ćim se svi ostali nimalo nebrinu za spo-
menuti zakonski propis zadržati se jedino
talijanski pečati.

Nu postoji u okružju svih c. kr.
bilježnika imaju samo dva, i to onaj u
Podgradu i onaj u Voloskom, svoje služ-
bene pečete u obliku zemaljskih jezicnih, do-
ćim se svi ostali nimalo nebrinu za spo-
menuti zakonski propis zadržati se jedino
talijanski pečati.

Po našem namjerodavnom sudu moglo
bi se možda staviti na g. ministra prav-
sudja ovaj upit:

1. Jeli poznato Vašoj preuzivenosti;
da se služe svi c. kr. bilježnici Istra —
izuzetom onog u Podgradu i u Voloskom —
izkušnju talijanskimi službenimi pečata?

2. Je li Vaša preuzivenost sklona
uzraditi na to, da se privede i u Istri
propis § 13. bilježničkog reda obziru na
jezik službenih pečata?

Neka se zakon vrši ili neka se ga
ukine!

Talijanske agitacije proti biskupu.
Sterku. Radi zlosreće spomenice, koju je
nešto preko 80 talijanskih svedenika, ove
biskupije izručilo, jošte mjeseca marca t.
g. presvetlom biskupu Sterku, uživila
se u talijanskim gradicama Istra proti gospo-
biskupu silna — umjetna prasina. Talijanski svedenici traže u svojoj spomenici
povlastice za Talijane ove biskupije na
školu Slavena, na što g. biskup kao pra-
vedan otac i dobar pastir ne može prislati.

Talijanski svedenici izjavili su ponaj-
prije agitacije proti g. biskupu u gradu
Trstu putem svojih novinah i pomoću zid-
ovsko-framsoskih listova, koji im pru-
žile bratski ruku pomoćnicu. Ta agitacija
prenesla se u talijanska gujezda Istra, ujakle
se potčeli groziti presvi. biskupu, da
ga neće više u svoju sredinu, da mu
neće dati dijce bermati itd. itd. Prvi se
uglavio Piran, pak Kopar, zatim Buje,
Grožnjan itd.

Nedavno je imala biti berna u Bjehu,
nu načelnik je pisano biskupu upozorio
na razdražljost biskupskih gradjana, koji da
mu neće dati svoja dijce bermati — i
berma je odpalta. Za ovini gradidi povesti
će se i ostala talijanska gujezda naše
biskupije.

Ovo su eto posljedice nesmotrene i
strastvene agitacije talijanskog svecen-
stva, koje se sakuplja oko zastave po-
znatih reformatora — ljudi protivnika
svetoga, što nosi na sebi znak slovenstva
ili hrvatskog.

Tko sije vjetar — žanju buru — kaže
naša poslovica. Pazite se mlada gospodo,
da neodnesete buru samo one, kojim jama
kopate. Znate li što će dogodilo onim

svećenikom u susednoj Italiji, koji su
tajno iljavci podupirali otimace Rimu?
Počije stradljivo paciće ih na stran kano
i stard jezjek.

Radi izgreda u istarskom saboru. U
odvajšnjih novinah čitamo, da je državno
odvjetništvo u Rovinju ušloj privaje
hrvatsko-slovenskih zastupnika na istars-
kom saboru povelo izigragu proti onim pri-
jetocem saborskog galerija, koji su re-
čene zastupnike tečajem saborskog sjednika
vrijedjali.

Prijava da je dobio c. kr. sudbeni
pristav Stegu, koji da je na temelju malo-
brojnih svjedoka pozvao predra se preko
150 osoba, između tih i nekoj *odlici*
gospodare. Uslijed izigrage bijase proboden
na žaljevinu ministarstva. Istražni spisi bi-
du, vraćeni ovim danu mudu, koji je stari
14 osoba pod obvezu radi pobucuju-
anja na čine zakonom zabranjene (§. 305
K. Z.) kazne od 1—6 mjeseci. Obučeni
između kojih da imade i privaka (notabil-
nosti) grada Pule, bijahu pozvani dne 27.
pr. m. pred sudca, gdje im se je protilalo
obtuženje.

Proti drugim da bijase podnesena
tužba radi prestupka zbog osobne njegur-
nosti (§. 431 K. Z.) i napokon proti tre-
ćini da postupa politička oblast.

Talijanski načelnik da je ostavku. U
odvajšnjih listovih čitamo, da je odluci
Talijan *Mate Corrič*, načelnik občins Br-
tonglia (Vorteneglio) položio čest na-
čelnika jer je došao u sakob sa zemal-
jskim odborom u Poreču. I tako je sada i
ova talijanska občina bez glave, te je stu-
pila u kolo onih talijanskih občina Istre,
u kojih ide sva glavka, kano i po loju.

Družavno redarstvo u Puli. Već se dolje
vremena razpravlja i u nekojih bedikih no-
vinah, kako je neophodno potrebito, da
se mještano redarstvo u Puli podržavi, jer
da sadasne neemože vršiti svoju dužnost
kako bi moralio. Mi smo opertovno pisali
o tom pitanju zagovarajući uvlek misao,
da se u gradu Puli, u glavnom gradu po-
krajine, mora podržavati mještano redarstvo
ili policiju, jer inače neće biti nikada onog
reda i mira, što ga traže i trzebaju svih
čestiti građani i državljani.

Uprava! Izvješnica! Jedna između uzorno
upravljanju talijanskih občina Istra je
upravljanju Grožnjan. U toj občini, kojom vla-
daju sami Talijani i njihove podrepnice,
premda su Talijani jedino u samom gra-
du, jesu na dnevnom redu većni prepričani
da se konstituiru jedno zastupstvo, već
se javlja proti njemu otpor u pučanstvu, već
se poradi nesloga u samom zastupstvu.
Taj nezdravi pojav prouzročio su
razne občinske uprave, koje su dovele
oni občini do ruba propasti. Sanci obči-
nari nemogući ili nehtjedno urediti oprav-
pak im oblasti: naprilište komisare. Između
ostalih gospodovanje je i tamio dulje vre-
mena neštetne usponiće, pokojni Cuder.

Prigodom zadnjih občinskih izbora
u Grožnjanu zavladalo je bilo u talijan-
skom "Izraelu" Istra slike veselje, jer je
bila starija prvi put u izbornu borbu i
tamošnja hrvatska stranka. Talijanski po-
bjedište unako, kako pobijedjuju svuda u
Istri, gdje imaju vlast u ruci i gdje im
to oblasti dopuštaju. Nakon tolikih
pobjeda očekivalo se, da će se napokon
grožnjački Talijani na občini urediti,
da će prestati stare, nezdrave i pogubne
muturnje zadjevice, prepriči i nesloga. Ale
jok! Jedva su gospoda zasjeli stolice ob-
činskih zastupnika, već se porodila medju
njima kavga, prepriči i nesloga. Uslijed toga
potoložio je 27 občinskih zastupnika čest
je ostao na upravi sam načelnik sa
dvjoricom zastupnika. Živile dakle talija-
nske občinske uprave!

Još o školskoj taksi u občini i gradu
Puli. Glasilo ovdasnjih židova imade u
svom većerom izdanju od petka, due
27. t. m. dopis iz Pule, u kojim stoji, da
je utjerivanje nove školske takse u skol-
u grada i onih na selih dalo posve nepovol-
jan uspjeh. Dopisnik svaljuje krvnju radi
toga neuspjeha na, odvise nagao način
uvedenja takse u naših občinab, ili na to
što je uvedenje školske takse u očitoj
opreci sa prisiljenim ili obvezatnim polaz-
kom škole. Bilo jedno il drugo, to stoji,
da će morati ono 6000 for. školske takse
za drugi tečaj tekuce godine, da plati
blagajna občine.

Tako ročeni list na što mi primje-
đujemo, da je lakši najvećemu i valja-
da stradljivo gradu Istra žrtvovati onu
svetu u imu školske takse, ali odakle će
to učiniti malene i siromašne občine ob-
čine?

Iz Opatijskog listu nam 1. t. m. zadnjih
dani prologa vješće podpisani bijase
govor, sklopjeno između zastupnika južne
župe i državne "Guberno" u poslu
njima svj. župne zgrade južne župe. Dru-
živo uzmije rečene zgrade dne 1. julija

Prof. Nothnagel o pjev dijete. Čuveni
profesor Nothnagel u Beču dirao je ovim
dana svojom slatateljem predavanje o alkoh-
olizmu, te se najodustojnije izjavio proti
tomu, da se dečci daje rakije, vina, piva,
čaja i kafe. On najbolje počinje proti
liečnicima, da stanu na put ovoj
zloporabi, koja na samo da truje pojedinu
organu u dijelu, kao što su jetra, alezena,
srdečna, pčinča, živci itd., već upravo i ubija
djecu tjelesno i duševno. Takova djeca ne
mogu ni da prebole stanoviti bolesti. Do
14. godine nebi smjeli nijedno dijete ni
okusiti vina, piva, čaja i kafe. Sva ova
piće razdražuju živce, slabe ih i uništuju
prije vremena. Nervoznost naše dobe po-
tiče od ovog grjeha, koji na sebe uzimaju
police i liečnici. Djeci ne treba svega
toga, jer niti je prirodno, niti za njihov
razvitak koristi. Čovjek u občini nebi
treba alkohol, jer vidimo najbolje, kako
ga na životinje netrebaju za svoju exi-
stenciju. Prof. Nothnagel zaključuje sve ro-
ditelje i liečnike neka se svina silama
upro ovom zlou.

Hrvatski Gustar. Novi razgovor ugodni
naroda hrvatskoga. Složio Bogdan Krč-
marić. Tiskar i naklada knjižare L. Hartmana
(Kugli i Deutsch) Zagreb. str. 250. Ciena
1 for. 50 novč.

To je zbirka ljeplih pjesama, njih na
broju 20 uz isto toliko slika, a koju je pje-
nik, koji se krije pod imenom Bogdana Krč-
marića, podao Hrvatom namjenom, da im
bude i ovaj novi "razgovor", što im je
bio i što im je i danas onaj sladjani raz-
govor fra Andrija. Pisac želi, da mu pjesme
dizna narodni ponos, razpljuju ljubav u
slobodu i slavu hrvatske otadbine. U to
ime da pomeže i Bog i Hrvati! Ciena je
knjizi 1 for. 50 novč.

Hrvatski pokret 1848. Prestampano iz
"Obzora". Dionička tiskara u Zagrebu.
Str. 70. Ciena 35 nc. Sa slikom Jelacića
bana. Ovo gododno djeleće baš je u horu,
kad evo izteče 50 godina onoj kobnoj go-
dini, kad se je narod listom digao povje-
ravajući se Niemu — ali žaliboge skupo
je platiti svoje povjerenje. „Ne viruj Nimcu,
ko ni sunču zimsku“, pjeva je Krsto
Frankopan.

Koliko ima katolika na svetu? Prošle
je godine, kako javlja list "Leo", po slu-
benih izvornih objelodanjenih crkveno-sta-
tistička skrižaljka, koja sadržava važnih
podataka o katoličkom stanovništvu na
zemlji. Po tom izvišenju ima na zemlji 330
milijuna katolika, kojima upravlja 1163
nadpastira. Broj biskupskih stolaca od
zadnjih 5 godina narasao je na više od
30, osobito u Americi. Između svih drž-
ava po broju duša najveće su ove biskupije:
Paris sa 3,141,565, Braslava sa
2,500,000, Kolo sa 2,063,612, Babia (Bra-
silija) sa 2,053,179, i Rio de Janeiro (Bra-
silija) sa 2,037,905 duša. Europa ima što
nadbiskupiju što biskupija 625, Azija 107,
Afrika 13, Amerika 216, Australija 22.—
Između 1478 milijuna sveukupnoga stan-
ovništva na svetu ima grčko-iztočnaka
95 milijuna, protestanta 145 milijuna, in-
hamedanaca 180 milijuna, izraelsčina 5
milijuna, Brahmana 150 milijuna, budista
450 milijuna, pogana i brezvjerača 130
milijuna.

Zivot sv. Vida opjevan pučkim stihom
od N. Batića. Ciena 40 nc. poštom 45;
vezan u platno 60. Nabavila se kod ti-
skare Vitaliani, te kod piscu u Zadru
(str. 235 osm.).

Listuca uprave.
Gosp. dopisniku iz Breze. Nepodpisane
dopise od nepoznatih osoba neuvršću-
jemo u list. Izvolite se dakle podpisati za
naše ravanjanje, tā Vaše ime ostane i tako
tajno.

Tiskarna Gutenberg
filialka ces. kralj. universitetne tiskarne "Styria"
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO-KNJIGE
sistem "Patent Workman Chicago"
Raztrirni zavod — Knjigoperzavstvo.
pripremaju se za prijeme narobe se razdoblju primernih con in točna postreba.
Izdolovanje-vaskrštačkih tiskova kakor: časnikov, rekvizitorov v vaskrem obveznik, brešer, pla-
katev, časnikov, radunov, međunarodni, skraćeni, popisna zavjetna u zavjetov s napisom
naslovni listovi, jedinstveni list, paviljoni itd. itd. Bogati zaloge glavnih, Conta-Corrent, Journals,
Saldi-Casti, Fakture, Debitori, Creditores, Cassa-Kajf, Strazza, Memoriale, Journals
Primasta, odpravljajo, međunarodni dase-zapadni, tā kajlo za kopiranje, kator tudi vash po-
močnik knjiga, potom raztrirnega (črtežnega) papirja, Conta-Corrent, avilenega papirja za
kopiranje, listov za knjivku za kopiranje, aklesie iz sinka za kopiranje.

za: Za narobe, in nadaljnja pojavljuje obrniti se jo se glavnega zastupnika
Trat, Via delle Adige 5 — ARNOLODO COEN — Trat, Via delle Acque 5.

